

Consumatori energie electrica - racordare, contractare - R spunsuri cadru

I. RACORDARE

Care sunt etapele si principiile racordarii la retelele electrice?

Raspuns cadru

In conformitate cu prevederile Regulamentului privind racordarea utilizatorilor la retelele electrice de interes public, aprobat prin Hotararea Guvernului nr. 90/2008, publicat in Monitorul Oficial al Romaniei, Partea I, nr. 109 din 12 februarie 2008, procesul de racordare presupune parcurgerea urmatoarelor etape:

1. ETAPA PRELIMINARA DE DOCUMENTARE SI INFORMARE A VIITORULUI UTILIZATOR

Inainte de demararea procesului propriu-zis de racordare, recomandam utilizatorul sa solicite operatorului de retea informatii privind conditiile si posibilitatile de realizare a racordarii la retea a unui anumit loc de productie sau de consum, prezentandu-i datele caracteristice ale acestuia. La solicitarea utilizatorului, operatorul de retea are obligatia de a oferi, gratuit, informatii generale privind: necesitatea obtinerii unui aviz de amplasament sau a elaborarii unui studiu de solutie, daca este cazul, posibilitatile de racordare la retea sau la instalatiile aferente locului de productie sau de consum, actiunile pe care trebuie sa le intreprinda utilizatorul si documentele aferente necesare, specifice fiecarei etape a procesului de racordare, tarifele in vigoare practicate de operatorul de retea pentru emiterea avizelor tehnice de racordare, respectiv tarifele de racordare si temeiul legal al acestora, etc.

2. DEPUNEREA CERERII DE RACORDARE SI A DOCUMENTATIEI PENTRU OBTINEREA AVIZULUI TEHNIC DE RACORDARE

Pentru obtinerea avizului tehnic de racordare si a racordarii la retea electrica, solicitantul se adreseaza operatorului de retea cu o cerere de racordare care trebuie sa cuprinda cel putin urmatoarele:

- a) datele de identificare a locului de productie sau de consum, a utilizatorului si, daca este cazul, a imputernicitului legal, a proiectantului de specialitate sau a furnizorului;
  - b) tipul instalatiilor de la locul de productie sau de consum, pentru care se solicita racordarea: generatoare, instalatii de distributie, instalatii consumatoare etc.;
  - c) data estimata solicitata pentru punerea sub tensiune a instalatiei de utilizare de la locul de productie sau de consum, puterea prevazuta a fi evacuata sau consumata si evolutia acesteia;
  - d) eventuale indicatii privind grupul de masurare a energiei electrice sau informatii pentru stabilirea acesteia;
  - e) declaratia pe propria raspundere a solicitantului referitoare la autenticitatea datelor si la conformitatea cu originalul a documentelor prezentate in copie, anexate cererii;
- Pentru un loc nou de consum, documentatia anexata cererii de racordare trebuie sa cuprinda:
- a) avizul de amplasament in copie, daca acesta este necesar conform reglementarilor, pentru obiectivul sau instalatia ce se realizeaza pe locul de consum respectiv;
  - b) studiul de solutie pentru racordarea la retea electrica, daca a fost elaborat;
  - c) datele tehnice si energetice caracteristice locului de consum al utilizatorului, conform reglementarilor in vigoare la data depunerii cererii de racordare, aprobate de autoritatea competenta;
  - d) certificatul de urbanism in termen de valabilitate, in copie;
  - e) planul de situatie la scara, cu amplasarea in zona a locului de consum, vizat de emitentul certificatului de urbanism, ca anexa la acesta, pentru constructiile noi sau pentru constructiile existente care se modifica, in copie. Pentru constructiile existente care nu se modifica este suficienta schita de amplasament, cu coordonate din care sa rezulte precis pozitia locului de consum;
  - f) copia certificatului de inregistrare la registrul comertului sau a altor autorizatii legale de functionare emise de autoritatile competente;
  - g) actul de proprietate sau orice alt in scris care atesta dreptul de folosinta asupra terenului, incintei ori cladirii in care se constituie locul de consum pentru care se solicita racordarea, in copie. In cazul spatiilor inchiriate, este necesar si acordul notarial al proprietarului pentru executarea de lucrari in instalatiile electrice;
  - h) autorizatia de construire a obiectivului, in termen de valabilitate, in copie, in situatia in care se solicita

racordarea unei organizari de santier pentru realizarea acestuia.

Solutia de racordare se stabileste de catre operatorul de retea prin fisa de solutie sau studiu de solutie, dupa caz. Cheltuielile legate de elaborarea fisei de solutie sunt incluse in tariful de emitere a avizului tehnic de racordare.

3. EMITEREA AVIZULUI TEHNIC DE RACORDARE

Avizul tehnic de racordare constituie oferta operatorului de retea la cererea de racordare a solicitantului si contine conditiile tehnico-economice de racordare la retea.

In termen de 7 zile calendaristice de la data inregistrarii cererii de racordare, operatorul de retea verifica documentatia depusa si transmite solicitantului factura de plata a tarifului pentru emiterea avizului tehnic de racordare.

Operatorul de retea are obligatia sa emita si sa transmita solicitantului avizul tehnic de racordare, in maximum 30 de zile calendaristice de la inregistrarea documentatiei complete depuse de utilizator. Pentru cazurile in care emiterea avizului tehnic de racordare la retelele electrice de distributie de medie si joasa tensiune se face pe baza unui studiu de solutie, termenul de emitere si transmitere a avizului tehnic se reduce la maximum 10 zile calendaristice.

In cazul modificarii unor elemente de natura administrativa, cum ar fi: schimbarea denumirii, a datelor de identificare a locului de consum din motive administrative, schimbarea titularului locului de consum prin cumparare, mostenire etc., actualizarea avizului tehnic de racordare se face in cel mult 10 zile calendaristice de la data depunerii cererii de catre utilizator.

4. INCHEIEREA CONTRACTULUI DE RACORDARE

Dupa primirea ofertei de racordare, exprimata in avizul tehnic de racordare, utilizatorul poate solicita, in scris, operatorului de retea incheierea contractului de racordare. In cazurile in care nu se executa lucrari noi sau modificari ale instalatiilor de racordare existente, nu este necesar incheierea unui contract de racordare.

Pentru realizarea racordarii, utilizatorii achita operatorului de retea, detinator al retelei electrice, tariful de racordare stabilit conform metodologiei.

Pentru incheierea contractului de racordare, utilizatorul va anexa la cerere urmatoarele documente:

- a) copia avizului tehnic de racordare;
- b) copia certificatului de inregistrare la registrul comertului sau alte autorizatii legale de functionare emise de autoritatile competente, daca este cazul;
- c) autorizatia de construire a obiectivului sau, in cazul constructiilor existente, actul de proprietate, respectiv contractul de inchiriere, in copie;
- d) acordurile proprietarilor terenului, in original, autentificate de un notar public, pentru ocuparea sau traversarea terenului, precum si pentru exercitarea de catre operatorul de retea a drepturilor de uz si de servitute asupra terenurilor afectate de instalatia de racordare (numai in cazurile in care instalatia de racordare este destinata in exclusivitate racordarii unui singur loc de productie sau de consum).

Dupa incheierea contractului de racordare si in conditiile prevazute in acesta, operatorul de retea asigura: proiectarea, construirea si punerea in functiune a instalatiei de racordare, inclusiv realizarea in instalatiile din amonte de punctul de racordare a tuturor conditiilor tehnice pentru asigurarea capacitatii necesare in vederea preluarii consumului suplimentar solicitat de utilizator la parametrii calitativi corespunzatori normelor in vigoare.

5. PUNEREA SUB TENSIUNE A INSTALATIILOR DE UTILIZARE

Punerea sub tensiune a instalatiilor electrice ale utilizatorilor se face, cu respectarea termenului prevazut in contractul de racordare, dupa depunerea de catre utilizator la operatorul de retea a dosarului instalatiei de utilizare intocmit de executantul acesteia si, dupa caz, incheierea conventiei de exploatare.

Dosarul instalatiei de utilizare cuprinde, dupa caz, urmatoarele documente:

- a) declaratia executantului, prin care se confirma: respectarea cerintelor din avizul tehnic de racordare, realizarea instalatiei de utilizare in baza proiectului tehnic verificat in conditiile legii, cu respectarea normelor tehnice in vigoare la data executarii acesteia si cu indeplinirea conditiilor care permit punerea ei sub tensiune;
- b) procesele-verbale care confirma efectuarea verificarilor si receptiei la terminarea lucrarilor, cu rezultate corespunzatoare, buletine de incercari si altele asemenea.
- c) schema monofilara a instalatiei de utilizare, la nivelul necesar pentru realizarea conducerii prin

dispecer, dar cel puțin la nivel de interfață cu instalația de racordare, stația de conexiuni sau tabloul general, cu precizarea protecțiilor prevăzute și a reglajelor acestora;
b) schema de racordare la rețeaua de utilizare a surselor proprii, avizată de operatorul de rețea.

6. PRINCIPII PENTRU REALIZAREA RACORDĂRII LOCUINTELOR INDIVIDUALE LA REȚEAUA ELECTRICA DE DISTRIBUTIE

A. In zone in care exista rețea electrică de interes public de joasă tensiune

Racordarea locuințelor se realizează pe baza soluțiilor stabilite și consemnate în avizele tehnice de racordare emise pentru fiecare locuință.

Punctele de delimitare se stabilesc la bornele de ieșire din contoare, montate la limita de proprietate sau pe proprietatea consumatorului, în exteriorul locuinței.

Pentru realizarea racordării, fiecare consumator trebuie să încheie un contract de racordare cu operatorul de rețea și să achite acestuia tariful de racordare.

B. In zone in care nu exista rețea electrică de interes public de joasă tensiune

Realizarea rețelei este finanțată, de regulă, de către autoritățile publice, din bugetele locale, din bugetul de stat sau din alte fonduri legal constituite, pentru racordarea locuințelor individuale parcurgându-se aceleași etape.

Prin excepție, realizarea rețelei poate fi finanțată și de unul dintre viitorii consumatori, individual sau ca imputernicit legal al unui grup de consumatori, aceasta realizându-se de către operatorul de rețea în regimul tarifului de racordare.

După realizarea rețelei, pentru racordarea locuințelor individuale se parcurg aceleași etape, consumatorul sau grupul de consumatori care a suportat costul rețelei având dreptul să solicite și să primească compensații banesti de la ceilalți consumatori care se racordează ulterior la rețea în primii 5 ani de la punerea în funcțiune a instalației de racordare. Valoarea acestei compensații se stabilește de operatorul de rețea, în baza unei metodologii aprobate de autoritatea competentă.

C. Principii pentru realizarea racordării la rețeaua electrică de distribuție a blocurilor de locuințe

Pe baza datelor prezentate de finanțatorul blocului sau blocurilor de locuințe privind puterile absorbite, individual și pe ansamblu, operatorul de rețea emite aviz tehnic de racordare pentru puterea totală necesară și în funcție de care se dimensionează instalația de racordare.

Punctele de delimitare vor fi la bornele de ieșire din contoare. Contoarele se montează centralizat, la parter sau pe palier.

Instalația de racordare se realizează de către operatorul de rețea, în baza contractului de racordare încheiat cu finanțatorul blocului sau blocurilor de locuințe și a tarifului de racordare achitat de acesta.

Finanțatorul blocului sau blocurilor de locuințe nu suportă costurile aferente realizării măsurării individuale a energiei electrice și verificării dosarului instalațiilor de utilizare individuale.

După realizarea instalației de racordare, operatorul de rețea emite avizul tehnic de racordare fiecărui proprietar sau chirias al unui apartament, pentru puterea aprobată acestuia și care a fost avută în vedere la stabilirea puterii totale aprobate pentru blocul respectiv, și pune sub tensiune instalația de utilizare a acestuia. Fiecare proprietar suportă numai costurile aferente realizării măsurării individuale a energiei electrice și punerea sub tensiune a instalației de utilizare.

Finanțatorul blocului sau blocurilor de locuințe își recuperează cheltuielile aferente racordării la rețea, din veniturile realizate prin vânzarea și/sau închirierea apartamentelor realizate, fără a mai fi percepută plata altor compensații nici de către el și nici de către viitorii utilizatori individuali.

II. PROCEDURA DE CONTRACTARE

Pentru încheierea contractului de furnizare a energiei electrice trebuie să vă adresați furnizorului printr-o cerere scrisă, însoțită de următoarele documente, conform prevederilor Hotărârii Guvernului nr.

1007/2004 pentru aprobarea Regulamentului de furnizare a energiei electrice la consumatori :

- a) actul de proprietate sau alt document care să ateste dreptul locativ asupra spațiului care face obiectul locului de consum respectiv (documentul se prezintă în original și se depune în copie);
- b) opțiunea privind tipul de tarif aplicat (în original);
- c) actul de identitate (se prezintă în original și se depune în copie);
- d) avizul tehnic de racordare;
- e) convenția de exploatare, dacă este cazul.

La încheierea contractului de furnizare a energiei electrice cu persoane fizice sau juridice care au calitatea de chirias, este obligatorie garantarea obligațiilor rezultate din contractul de furnizare a energiei

electrice, fie de catre chiriasul insusi, fie de catre proprietarul imobilului respective.
In termen de 15 zile de la data depunerii documentatiei complete, furnizorul are obligatia de a incheia contractul de furnizare a energiei electrice.

III. FACTURARE ERONATA

Conform prevederilor Hotararii Guvernului nr. 1007/2004 pentru aprobarea Regulamentului de furnizare a energiei electrice la consumatori, in situatia in care sunteti nemulțumit de continutul facturii (suma de plata, consum, etc.) aveti dreptul de a o contesta, adresandu-va furnizorului cu care ati incheiat contractul de furnizare a energiei electrice, in termen de 15 zile de la primirea acesteia.

Furnizorul este obligat sa analizeze corectitudinea contestatiei dumneavoastra si, in termen de 10 zile de la primirea acesteia, sa va comunice rezultatul analizei.

Daca in urma analizei efectuate se constata ca factura a fost intocmita gresit, furnizorul are obligatia de a emite o noua factura, cu decalarea corespunzatoare a termenului de plata.

In situatia in care se dovedeste ca suma contestata a fost mai mare decat cea datorata de dumneavoastra la data respectiva, furnizorul este obligat sa va restituie diferenta dintre suma incasata si cea corect calculata, majorata cu penalitati de intarziere egale cu nivelul dobanzii pentru neplata la termen a obligatiilor bugetare.

IV. NERESPECTAREA PARAMETRILOR DE CALITATE

Conform Standardului de performanta pentru serviciul de furnizare a energiei electrice, aprobat prin Ordinul 01/ 07.01.2010, publicat in Monitorul Oficial al Romaniei, Partea I, nr. 57/26.01.2010, furnizorul dumneavoastra are obligatia respectarii urmatorilor parametri de calitate ai energiei electrice:

- a) frecventa: in 95% din saptamana, frecventa trebuie sa se incadreze in banda de 50 Hz $\pm$ 1% si in 100% din saptamana, in banda 50 Hz + 4% pana la 50 Hz - 6%;
- b) tensiunea: in 95% din saptamana, tensiunea nu trebuie sa aiba abateri mai mari de $\pm$ 10% din tensiunea contractata.

In cazul in care sunteti nemulțumit de calitatea energiei electrice, aveti dreptul de a reclama acest fapt furnizorului, care are obligatia a verifica parametrii de calitate, de a analiza impreuna cu distribuitorul solutii de incadrare in nivelul prevazut si de a va raspunde, in termen de 15 zile de la data inregistrarii reclamatiei, comunicandu-va rezultatele analizei efectuate si masurile luate.

In cazul unor abateri ale tensiunii mai mari de $\pm$ 10% din tensiunea contractata, in 95% din durata unei saptamani, precum si in cazul in care frecventa contractata depaseste banda de 50 Hz $\pm$ 1%, in 95% din durata unei saptamani, si banda de 50 Hz + 4% pana la 50 Hz - 6%, in 100% din saptamana, aveti dreptul la reducerea tarifului.

Valoarea reducerilor tarifare pentru consumatorii casnici este de 1% pentru fiecare procent de abatere in afara limitelor de calitate prevazute.

Reducerea tarifara se aplica la cererea dumneavoastra, scrisa, care se depune in maximum 3 zile lucratoare de la constatarea evenimentului, furnizorul avand obligatia de a o solutiona in termen de maximum 10 zile lucratoare de la data depunerii.

V. INTRERUPERI, DEBRANSARI, DECONECTARI

Furnizorul dumneavoastra are obligatia de a va asigura continuitatea in alimentarea cu energie electrica.

In conformitate cu prevederile Standardului de performanta pentru serviciul de furnizare a energiei electrice, aprobat prin Ordinul 01/ 07.01.2010, publicat in Monitorul Oficial al Romaniei, Partea I, nr. 57/26.01.2010, intreruperile in furnizarea energiei electrice pot fi :

1. Intreruperi accidentale.
2. Intreruperi programate.
3. Intreruperile programate, neanuntate.
4. Intreruperea furnizarii energiei electrice pentru neplata acesteia.

1. Intreruperi accidentale

Art. 14 din Standardul de performanta pentru serviciul de distributie a energiei electrice, aprobat prin Ordinul ANRE nr. 28 / 2007, precizeaza ca, in cazul intreruperii alimentarii cu energie electrica a unui loc de consum datorita unor intreruperi neplanificate (care nu sunt produse din vina operatorului de distributie), operatorul de distributie (OD) „asigura sosirea echipei de interventie in minimum de timp dupa anuntarea de catre utilizator a intreruperii in alimentare, astfel incat restabilirea alimentarii, din momentul anuntarii, dupa o intrerupere neplanificata, sa se realizeze in maximum:

- a) 12 ore pentru mediul urban, in conditii normale de vreme;
- b) 24 de ore pentru mediul rural, in conditii normale de vreme;
- c) 72 de ore pentru mediul urban sau rural, in conditii meteorologice deosebite.”

In cazul nerespectarii de catre OD a termenelor prevazute la art. 14, in conformitate cu prevederile art. 26 si art. 37 alin. (4) din Standard, consumatorul al carui loc de consum a fost intrerupt are dreptul de a solicita operatorului de distributie plata unor compensatii, a caror valoare se calculeaza conform prevederilor Anexei 4 a Standardului. OD are obligatia de a plati aceste compensatii in termen de 30 zile de la inregistrarea cererii consumatorului, care trebuie formulata in scris, in termen de 10 zile lucratoare de la producerea intreruperii.

2. Intreruperi programate

Orice intrerupere programata a furnizarii energiei electrice necesara pentru lucrari planificate, va fi anuntata cu minimum 24 de ore inainte, indicandu-se intervalul de intrerupere.

Anuntarea se va face in functie de marimea zonei afectate, prin afisare la locul de consum si/sau prin mass-media.

3. Intreruperile programate, neanuntate

In cazul intreruperilor programate, neanuntate in prealabil, acestea pot fi reclamate de catre consumator, iar furnizorul va plati daunele corespunzatoare, conform prevederilor contractului de furnizare.

4. Intreruperea furnizarii energiei electrice pentru neplata acestuia

In conformitate cu prevederile Contractului-cadru de furnizare a energiei electrice la consumatorii casnici, aprobat prin Decizia ANRE nr. 57/1999, cu modificarile si completarile ulterioare, daca factura si penalitatile datorate nu au fost achitate, dupa 35 de zile de la data scadentei furnizorul transmite consumatorului un preaviz (document distinct de factura, care se transmite numai consumatorilor care nu si-au achitat factura in termenul legal), iar dupa 45 de zile de la data scadentei, dar nu mai devreme de 5 zile de la data transmiterii preavizului, are dreptul de a intrerupe furnizarea energiei electrice.

In cazul in care va fost intrerupta furnizarea pentru neplata energiei electrice consumate, furnizorul are obligatia de a va realimenta cu energie electrica, in conditiile in care v-ati onorat in totalitate obligatiile de plata (inclusiv taxa de reconectare).

Durata standard a lucrarilor de reconectare este de 24 de ore, incepand cu ora 0,00 a zilei urmatoare celei in care consumatorul si-a achitat in totalitate obligatiile de plata.

In cazul in care, in termen de 60 de zile de la data intreruperii furnizarii energiei electrice, nu ati efectuat plata integrala a facturii si a penalitatilor datorate, furnizorul are dreptul sa rezilieze contractul de furnizare a energiei electrice.

VI. ACCESUL LA RETELELE DE ENERGIE ELECTRICA

Ce implica accesul la retelele de energie electrice?

Raspuns cadru

In conformitate cu prevederile art. 57 lit. a) din Legea energiei electrice nr. 13/2007, cu modificarile si completarile ulterioare, consumatorul de energie electrica are dreptul de a avea acces la retelele electrice de interes public.

Procedura, etapele si documentele necesare accesului nediscriminatoriu al consumatorilor la retelele electrice de interes public sunt reglementate de Regulamentul privind racordarea utilizatorilor la retelele electrice de interes public, aprobat prin Hotararea Guvernului nr. 90/2008.

Pentru racordarea la retelele de distributie de medie si/sau joasa tensiune, tariful de racordare se calculeaza conform prevederilor Ordinului ANRE nr. 54/2008 privind modificarea Ordinului ANRE nr. 29/2003 pentru aprobarea Metodologiei de stabilire a tarifelor de racordare a utilizatorilor la retelele electrice de distributie de medie si joasa tensiune.

Astfel, formula de calcul a tarifului de racordare (T) este urmatoarea: **T = B + C**

unde:

B reprezinta componenta tarifului de racordare corespunzatoare instalatiei de racordare si se stabileste in functie de tipul retelei, lungimea racordului/bransamentului, pe baza unor indici specifici reprezentand costuri medii pe unitatea de masura (km, kVA, kW, buc. etc.).

C reprezinta componenta tarifului de racordare corespunzatoare receptiei lucrarilor si punerii sub tensiune a instalatiei utilizatorului.

Va recomandam sa solicitati operatorului justificarea cu documente a tarifului de racordare si sa verificati corectitudinea calcularii acestuia.

VII. CONTRACTUL-CADRU DE FURNIZARE A ENERGIEI ELECTRICE LA CONSUMATORII CASNICI

Contractul-cadru de furnizare a energiei electrice la consumatorii casnici este aprobat prin Decizia ANRE nr. 57/1999, cu modificarile si completarile ulterioare.

Contractul-cadru are pentru parti caracter obligatoriu, acestea neavand posibilitatea de a-i modifica si sau/completa clauzele, cu exceptia acelorasi lasate, in mod expres, la latitudinea partilor.

Conform prevederilor Contractului-cadru, consumatorul are urmatoarele drepturi si obligatii:

- a) sa consume energie electrica;
- b) sa aleaga, dintre tarifele legale in vigoare, tariful pentru decontarea energiei electrice consumate;
- c) sa achite integral si la termen contravaloarea energiei electrice furnizate,
- d) sa nu permita altor persoane sa se racordeze la instalatia electrica de utilizare proprie;
- e) sa permita accesul delegatului furnizorului in punctul de masurare, pentru a verifica respectarea prevederilor contractuale;
- f) sa pastreze intacte contorul de decontare, plombele metrologice si plombele furnizorului de la capacul de borne al acestuia si de la firida individuala de bransament, precum si toate celelalte instalatii ale furnizorului aflate pe proprietatea consumatorului;
- g) sa nu permita altor persoane, cu exceptia personalului furnizorului, sa intervina la contorul de decontare sau la instalatia furnizorului;
- h) sa mentina starea tehnica corespunzatoare a instalatiei electrice interioare si proprii in conformitate cu prescriptiile tehnice; modificarile sau extinderile acestuia se vor efectua numai prin electricieni autorizati sau prin agenti economici atestati de furnizor;
- i) sa sesizeze imediat furnizorul in legatura cu orice defectiune pe care o constata in functionarea contorului de decontare;
- j) sa utilizeze in instalatia electrica numai sigurante calibrate;
- k) sa permita furnizorului inventarierea receptoarelor electrice in scopul recalcularii consumului;
- l) sa se prezinte la sediul furnizorului in termen de 10 zile calendaristice de la data avizarii, pentru a stabili, de comun acord cu acesta, o data pentru citirea indexului contorului, in cazul in care cititorul-incasator nu a avut acces la contor in doua perioade de facturare consecutive.

Furnizorul de energie electrica are urmatoarele drepturi si obligatii:

- a) sa furnizeze consumatorului energie electrica in mod continuu, cu exceptia perioadei pentru revizia si reparatia instalatiilor energetice de distributie, care se anunta cu minimum 24 de ore inainte, si a duratei de remediere a avariilor si deranjamentelor;
- b) sa asigure parametrii de calitate ai energiei electrice furnizate in conformitate cu standardul de performanta;
- c) sa factureze consumatorului energia electrica furnizata la tariful ales de acesta dintre tarifele legale in vigoare;
- d) sa verifice contorul periodic, la termenele stabilite de legislatie si la sesizarea scrisa a consumatorului (in cazul sesizarilor ce se dovedesc a fi nejustificate costul verificarilor va fi suportat de consumator, conform tarifelor in vigoare) sau ori de cate ori este necesar;
- e) sa furnizeze consumatorului informatii privind istoricul de consum si eventualele penalitati platite de acesta;
- f) sa raspunda la orice sesizare scrisa a consumatorului privind serviciul de furnizare;
- g) sa recalculeze consumul pentru perioada anterioara, atunci cand se constata defectarea contorului;
- h) sa aplice prevederile legislatiei in vigoare in cazul in care constata consum fraudulos de energie electrica si interventii necontrolate sau intentionate la instalatiile furnizorului;

In cazul in care, la incheierea unui contract de furnizare apar probleme divergente, partile se pot adresa la ANRE pentru solutionarea acestora, in conformitate cu prevederile „Procedurii de solutionare a neintelegerilor legate de incheierea contractelor dintre operatorii economici din sectorul energiei electrice, a contractelor de furnizare a energiei electrice si a contractelor de racordare la retea”, aprobata prin Ordinul presedintelui ANRE nr. 38/12.10.2007, publicat in Monitorul Oficial nr.751/06.11.2007.

VIII. STAREA INSTALATIILOR UTILIZATE DE OPERATOR

Conform Legii energiei electrice nr. 13/2007, cu modificarile si completarile ulterioare, operatorul de distributie are obligatia asigurarii sigurantei in alimentarea cu energie electrica a consumatorilor si a indicatorilor de performanta ai serviciului de distributie.

In acest sens, operatorul are obligatia sa monitorizeze siguranta in functionare a retelelor electrice de distributie, sa le exploateze, sa le retechnologizeze si sa le dezvolte, cu respectarea reglementarilor in

vigoare.

Operatorii licentiați au obligația să asigure, prin compartimente specializate, urmărirea permanentă și sistematică a comportării echipamentelor și instalațiilor energetice componente ale rețelelor electrice de distribuție.

Mentineră instalațiilor electrice în condiții tehnice de funcționare corespunzătoare, permite efectuarea unui serviciu de distribuție de calitate, nesupus clauzelor de penalitate prevăzute în contractele încheiate cu beneficiarii serviciului respectiv.

Beneficiarii serviciului de distribuție pot semnala distribuitorului neregulile în funcționarea instalațiilor electrice și eventualele consecințe pe care acestea le au asupra calității energiei electrice și a siguranței în alimentare.

IX. INCALCAREA DREPTULUI DE PROPRIETATE

Conform dispozițiilor atât ale Legii energiei electrice nr. 13/2007, cu modificările și completările ulterioare, cât și ale Legii gazelor nr. 351/2004, cu modificările și completările ulterioare, asupra terenurilor și bunurilor proprietate publică sau privată, concesiunii și titularii autorizațiilor de înființare și titularii licențelor beneficiază, pe durata efectuării lucrărilor de realizare și rețehnologizare, respectiv de funcționare a capacității, de următoarele drepturi ce au ca obiect utilitatea publică:

- a) dreptul de uz pentru executarea lucrărilor necesare realizării sau rețehnologizării capacității;
- b) dreptul de uz pentru asigurarea funcționării normale a capacității;
- c) servitutea de trecere subterană, de suprafață sau aeriană pentru instalarea de rețele, conducte sau alte echipamente aferente capacității și pentru acces la locul de amplasare a acestora;
- d) dreptul de a obține restrângerea sau încetarea unor activități care ar putea pune în pericol persoane și bunuri;

Lucrările de realizare și rețehnologizare ale capacităților din domeniul energiei electrice și gazelor naturale pentru care se acordă autorizații, precum și activitățile și serviciile pentru care se acordă licențe sunt de interes public. Dispozițiile art. 44 alin. (1) teza a doua din Constituția României, republicată, prevăd că limitele și conținutul dreptului de proprietate sunt stabilite de lege iar cele ale art. 136 alin. (5) din același act normativ consacră caracterul inviolabil al proprietății private, "în condițiile legii organice".

Potrivit acestor dispoziții, legiuitorul este, așadar, competent să stabilească cadrul juridic pentru exercitarea atributelor dreptului de proprietate, în accepțiunea principală conferită de Constituție, în așa fel încât să nu vină în coliziune cu interesele generale, instituind astfel niste limitări rezonabile în valorificarea acestuia. În acest sens, Curtea Constituțională a reținut că exercitarea drepturilor de uz și servitute asupra terenurilor și bunurilor afectate de capacități atât din sectorul energiei electrice, cât și din cel al gazelor naturale, are un caracter legal, fiind determinată de un interes general de ordin public.

Chiar dacă, prin instituirea drepturilor de uz și servitute, titularul dreptului de proprietate suferă o îngradire în exercitarea atributelor dreptului său, având în vedere că pe această cale se asigură valorificarea fondului energetic, bun public de interes național, prevederile Legii energiei electrice nr. 13/2007 și ale Legii gazelor nr. 351/2004 nu conțin nici o contradicție cu cele art. 44 alin. (2) din Constituția republicată referitor la garantarea proprietății private. Astfel, exercitarea drepturilor de uz și servitute asupra proprietăților afectate de capacitățile din domeniul energiei electrice și gazelor naturale, cu titlu gratuit, pe toată durata existenței acestora, deși are ca efect lipsirea celor interesați de o parte din veniturile imobiliare, nu se traduce într-o expropriere formală și nici într-o expropriere de fapt, ci răspunde unei cauze de utilitate publică și se limitează la un control al folosirii bunurilor, ceea ce nu contravine art. 1 din Protocolul nr. 1 la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, referitor la protecția proprietății private. În vederea realizării scopului ei legitim, măsura privativă parțial de proprietate trebuie să pastreze un echilibru just între exigentele interesului general și apărarea drepturilor fundamentale ale individului, din acest punct de vedere, legea respectă exigentele impuse de prevederile Convenției pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

X. CONDIȚIILE ȘI MODUL DE ACORDARE A TARIFULUI SOCIAL CONSUMATORILOR CASNICI DE ENERGIE ELECTRICA

Prin Ordinul ANRE nr. 38/2005 a fost aprobată Procedura privind condițiile și modul de acordare a tarifului social consumatorilor casnici de energie electrică

Tariful social se acordă numai pentru consumul realizat de consumatorul casnic la locul de consum care este domiciliul stabil al acestuia.

Consumatorul casnic poate solicita aplicarea tarifului social doar în condiția în care are un venit net mediu

lunar pe membru de familie mai mic ori egal cu salariul minim pe economie stabilit prin hotarare a Guvernului.

Consumatorii casnici care indeplinesc conditiile de mai sus si care doresc sa beneficieze de tariful social vor prezenta furnizorului, urmatoarele documente:

1. cererea de acordare a tarifului social conform modelului din anexa nr. 2 la Ordinul nr. 38/2005, completata si semnata;
  2. copia actului de identitate, din care sa rezulte adresa domiciliului stabil;
  3. declaratia pe propria raspundere privind venitul mediu lunar pe membru de familie, conform modelului din anexa nr. 3 la Ordinul nr. 38/2005, completata si semnata.
- Declararea necorespunzatoare a adevarului constituie infractiune.

XI. CONTORUL DE ENERGIE ELECTRICA

In conformitate cu prevederile Ordinului ANRE nr. 17/2002 pentru aprobarea Codului de masurare a energiei electrice, contorul de energie electrica reprezinta acel aparat electric destinat masurarii cantitatii de energie electrica ce parcurge un circuit.

Activitatea de masurare a energiei electrice se efectueaza de catre operatori de masurare.

Contoarele de energie electrica sunt, de regula, proprietatea operatorului de masurare.

Pentru dezvoltarea si operarea corecta a sistemului de masurare a energiei electrice, operatorul de masurare are urmatoarele atributii generale:

- sa asigure instalarea sistemului de masurare sau a unor parti din acesta, dupa caz.
- sa testeze si sa asigure mentenanta sistemului de masurare.
- sa puna in functiune sistemul de masurare, inclusiv in urma unor incidente.

Conform Contractului-cadru de furnizare a energiei electrice, aprobat prin Decizia ANRE nr. 57 /999, furnizorul are obligatia de a verifica contorul de energie electrica periodic, la termenele stabilite de legislatie, precum si la sesizarea scrisa a consumatorului sau ori de cate ori este necesar. In cazul sesizarilor ce se dovedesc a fi nejustificate, costul verificarilor este suportat de consumator, conform tarifulor in vigoare.

De asemenea, consumatorul are obligatia de a pastra intact contorul de decontare, plombele metrologice si plombele furnizorului de la capacul de borne al acestuia si de la firida individuala de bransament, precum si toate celelalte instalatii ale furnizorului.

XII. ASIGURAREA CONTINUITATII IN FURNIZAREA ENERGIEI ELECTRICE IN SITUATIA IN CARE FURNIZORUL ALES ESTE IN IMPOSIBILITATE SA ISI MAI DESFASOARE ACTIVITATEA

In conformitate cu prevederile art. 18 - Obligatiile de serviciu public, din Legea energiei electrice nr. 13/2008, cu modificarile si completarile ulterioare, una dintre obligatiile furnizorilor este si aceea de a asigura continuitatea aprovizionarii cu energie electrica a consumatorilor.

Astfel, ANRE a emis Ordinul nr. 14/2007 pentru aprobarea Regulamentului privind furnizarea de ultima optiune a energiei electrice, care are menirea de a reglementa activitatea de furnizare a energiei electrice in situatia in care unui furnizor urmeaza sa i se suspende/retraga licenta de furnizare, astfel incat sa nu fie afectata continuitatea in alimentarea cu energie electrica a consumatorilor finali.

In situatia in care consumatorii de energie electrica urmeaza sa ramana fara acces la serviciile furnizorului ales, cu care au incheiat contract de furnizare, din cauza suspendarii sau retragerii licentei de furnizarea acestuia, ANRE va repartiza consumatorii furnizorului in cauza, catre un alt furnizor, denumit furnizor de ultima optiune - F.U.O., astfel incat sa nu fie afectata continuitatea in alimentarea cu energie electrica.

Un F.U.O. furnizeaza energia electrica pe baza contractului de furnizare de ultima optiune, care trebuie sa respecte textul contractului-cadru aprobat de ANRE, fiind interzisa adaugarea sau eliminarea altor clauze. Contractul intra automat in vigoare incepand cu ora zero a zilei activarii F.U.O., nu necesita semnaturile partilor si este valabil pe o perioada de maximum 6 luni.

Pentru buna si corecta informare a consumatorilor de energie electrica, toti furnizorii au obligatia de a publica pe pagina web proprie, precum si la centrele de relatii cu clientii, contractul-cadru de furnizare de ultima optiune a energiei electrice. De asemenea au obligatia de a avea in contractele de furnizare incheiate cu consumatorii de energie electrica proprii clauze privind acceptul sau refuzul acestora de a fi

preluati de catre furnizorii de ultima optiune activati de ANRE.

Pe langa obligatiile generale de furnizare, FUO are si obligatia de informare a consumatorilor in legatura cu schimbarea furnizorului, cu clauzele contractului de furnizare de ultima optiune, cu pretul/tariful aplicat, in termen de 5 zile lucratoare de la preluarea acestora.

Tariful aplicat de FOU consumatorilor casnici de energie electrica este egal cu tariful de tip CR.

In prima saptamana a lunii a IV-a a serviciului de furnizare de ultima optiune, FOU are obligatia sa notifice fiecarui consumator care a ramas in portofoliul sau de clienti care este data la care inceteaza serviciul de FOU, sa transmita acestuia o oferta de contract de furnizare a energiei electrice si sa informeze consumatorul casnic despre optiunea acestuia de incheiere cu furnizorul care l-a deservit in regim de FOU a unui contract.

Neexprimarea nici unei optiuni de catre consumatorii casnici pana in prima zi lucratoare a lunii a V-a a serviciului de FOU si nici a notificarii de schimbare de furnizor constituie acceptul tacit pentru ca furnizorul sa incheie, la sfarsitul celor 6 luni, contractul de furnizare la tarife reglementate in conformitate cu contractele cadru emise de ANRE, in regim de furnizor implicit, la un tarif egal cu tariful de referinta.

XIII. FURTUL DE ENERGIE ELECTRICA

Conform dispozitiilor art. 85 alin.(1) din Legea energiei electrice nr. 13/2007, sustragerea de energie electrica constituie infractiunea de furt si se pedepseste conform prevederilor art. 208 sau 209 din Codul penal, respectiv cu inchisoare de la 1 la 12 ani, in cazul furtului simplu si cu inchisoare de la 3 la 15 ani, in cazul furtului calificat.

Intra sub incidenta acestei infractiuni toti aceia care recurg la modificarea, deteriorarea, blocarea echipamentelor de masurare a energiei electrice, executarea si folosirea de instalatii neautorizate, cei care recurg la racordarea neautorizata in retea sau executa lucrari pentru ocolirea aparatelor de masura a energiei electrice.

Pe langa implicatiile penale ale acestei fapte, in conformitate cu prevederile Legii energiei electrice nr. 13/2007 si a Regulamentului de furnizare a energiei electrice la consumatori, aprobat prin Hotararea Guvernului nr. 1.007/2004, furnizorul este indreptatit sa rezilieze contractul de furnizare a energiei electrice si sa pretinda plata prejudiciului constand in contravaloarea consumului recalculat (perioada de recalculare este de un an in cazul consumatorilor casnici) precum si costurile aferente refacerii instalatiei.

XIV. STABILIREA SOLUTIILOR DE RACORDARE A UTILIZATORILOR LA RETELELE ELECTRICE DE INTERES PUBLIC

Cum se stabilesc solutiile de racordare a utilizatorilor la retelele electrice de interes public ?

Prin Ordinul presedintelui ANRE nr. 129/2008 a fost aprobat Regulamentul privind stabilirea solutiilor de racordare a utilizatorilor la retelele electrice de interes public, denumit in cele ce urmeaza Regulamentul. Regulamentul stabileste conditiile, etapele si procedurile necesare pentru stabilirea solutiei sau a variantelor de solutie pentru racordarea utilizatorilor la retelele electrice de interes public, asigurand, totodata, accesul nediscriminatoriu al utilizatorilor la retelele electrice de interes public, oferind acestora posibilitatea de a alege varianta de solutie pe care, din punctul lor de vedere, o considera cea mai avantajoasa, tehnic si economic.

Regulament se aplica la:

- a) elaborarea studiilor de solutie pentru utilizatorii noi sau existenti care se dezvoltă;
- b) elaborarea studiilor de modificare a solutiilor de racordare a utilizatorilor existenti;
- c) elaborarea fiselor de solutie;
- d) emiterea avizelor tehnice de racordare de catre operatorii de retea.

Regulament nu se aplica la stabilirea solutiilor de realizare a instalatiilor de utilizare.

Conform prevederilor Regulamentului, racordarea instalatiei utilizatorilor la retelele electrice de interes public se realizeaza, dupa caz:

- a) direct la reseaua electrica de distributie de joasa tensiune aferenta unui post de transformare;
- b) la reseaua electrica de distributie de joasa tensiune, la barele unui post de transformare;
- c) la reseaua electrica de distributie de medie tensiune, direct sau prin racord si post de transformare MT/JT kV;
- d) la reseaua electrica de distributie de 110 kV, direct sau prin statie de transformare 110/MT kV;
- e) la reseaua electrica de transport, direct la tensiunea retelei sau prin statie de transformare cu raport de transformare corespunzator.

Stabilirea solutiei de racordare a utilizatorilor la retelele electrice de interes public

Solutia de racordare a instalatiei de utilizare a unui utilizator la reseaua electrica de interes public se stabileste, dupa caz, pe baza de fisa de solutie sau studiu de solutie.

Conform Regulamentului, studiul de solutie se elaboreaza pe baza de contract incheiat intre operatorul de retea si utilizator.

Operatorul de retea transmite utilizatorului oferta de contract pentru elaborarea studiului de solutie in termen de maximum 7 zile calendaristice, dupa caz, de la data:

a) inregistrarii comenzii utilizatorului;
b) inregistrarii cererii utilizatorului pentru emiterea avizului tehnic de racordare, daca solutia de racordare, conform reglementarilor, se stabileste pe baza unui studiu de solutie.

Termenul de elaborare a unui studiu de solutie, de la data depunerii de catre utilizator a datelor complete, este de:

a) maximum 3 luni pentru racordarea locului de productie/consum la o retea cu tensiunea de 110 kV sau mai mare. In situatii deosebite, justificate prin complexitatea solutiilor, operatorul de retea poate solicita in propunerea de contract un termen mai mare. Durata suplimentara nu va depasi 3 luni pentru racordare la tensiunea de 110 kV, respectiv 6 luni pentru racordare la tensiuni mai mari de 110 kV;
b) maximum o luna pentru racordarea la o retea de medie sau joasa tensiune.

I. Fisa de solutie

Conform Regulamentului, solutia de racordare se stabileste prin fisa de solutie pentru:

a) utilizatorii de tip consumatori casnici individuali, indiferent de puterea solicitata;
b) utilizatorii de tip consumatori care solicita o putere mai mica de 30 kVA, indiferent de categoria din care fac parte din punctul de vedere al activitatii lor;
c) utilizatorii de tip consumatori care se racordeaza la retele electrice de medie sau joasa tensiune, indiferent de puterea solicitata, daca solutia de racordare este unica si/sau evidenta;
d) utilizatori existenti care solicita un spor de putere ce poate fi acordat prin instalatiile de racordare existente, indiferent de tensiunea retelei la care sunt racordati.

II. Elaborarea studiului de solutie

Solutia de racordare se stabileste prin studiu de solutie pentru utilizatori care:

a) se racordeaza la retele electrice avand tensiunea nominala de 110 kV sau mai mare;
b) sunt distribuitori sau au grupuri generatoare indiferent de tensiunea retelei la care se racordeaza;
c) se racordeaza la retele electrice de distributie de medie sau joasa tensiune, in situatiile in care sunt indeplinite simultan conditiile:

- utilizatorii nu se incadreaza in categoriile pentru care solutia de racordare se stabileste prin fisa de solutie;
- sunt posibile cel putin doua variante de solutie de racordare, corespunzatoare tehnic si comparabile economic.

d) solicita modificarea/imbunatatirea instalatiilor de racordare existente sau cresterea gradului de siguranta in punctul de delimitare, daca lucrarile necesare nu pot fi stabilite prin fisa de solutie;
e) prin tipul lor si caracteristicile echipamentelor instalatiilor de utilizare si/sau al proceselor tehnologice impun necesitatea unei analize pentru stabilirea impactului racordarii asupra retelei si a celorlalti utilizatori si stabilirea masurilor pentru incadrarea acestui impact in limitele normate.

Avizarea studiului de solutie

Conform Regulamentului, studiul de solutie se avizeaza de catre operatorul de retea conform procedurii proprii si in cadrul termenului de elaborare prevazut in contract. Timpul necesar avizarii studiului de solutie este inclus in durata maxima de elaborare.

Studiile de solutie se avizeaza atat de catre operatorii de distributie, cat si de catre operatorul de transport si de sistem in toate cazurile in care prevad:

a) racordarea la reseaua electrica de distributie a locurilor de productie cu puteri instalate mai mari de 10 MW;
b) racordarea locurilor de productie sau de consum pe barele de medie tensiune sau 110 kV ale statiilor de transformare ale operatorului de transport si de sistem;
c) mai multe variante pentru racordarea utilizatorilor, dintre care unele la tensiunile de 220 kV sau 400 kV si altele la tensiunea de 110 kV.

Studiile de solutie, cu exceptiile de la alin. (2), se avizeaza de catre operatorii de distributie daca prezinta numai variante de racordare la o retea electrica de distributie, respectiv de catre operatorul de transport si

de sistem, daca prezinta numai variante de racordare la retea electrica cu tensiune de 220 kV sau 400 kV.

Utilizatorul trebuie sa opteze pentru una dintre variantele de solutie stabilite in studiu si avizate de operatorul de retea si sa isi exprime optiunea in scris si, dupa caz, sa solicite in termen de maximum doua luni emiterea avizului tehnic de racordare.

